अभिज्ञानशाकुन्तलम्

श्यामकुमार
सहायकाध्यापकः
सेक्रड् हार्ट् कलालयः
तेवरा , एर्णाकुलम्

- विश्वमहाकवि कालिदासस्य विश्वोत्तरम् नाटकम् ।
- महाभारतान्तर्गत शाकुन्तलोपाख्यानमेव अस्य नाटकस्य इतिवृत्तरूपेण स्वीकृतम्।
- अस्मिन् नाटके सप्त अंकाः सन्ति।

- शाकुन्तलानाटकविषये इयम् उक्तिः अतिप्रसिद्धः –
- काव्येषु नाटकं रम्यम् तत्र शाकुन्तलं मतम्।
- तत्रापि च चतुर्थेऽङ्क तत्र श्लोकचतुष्टयम् ।।
- विश्वस्य सर्वासु भाषासु अस्य अनुवादः विद्यते।

कथासारः

राजा दुष्यन्तः मृगयार्थं मालिनीतीरे कण्वाश्रमस्य समीपे आगच्छति। तत्र मुनिकन्यकां शकुन्तलां दृष्ट्वा तस्यां अनुरक्तः भवति। सः गान्धर्वविधिप्रकारेण शकुन्तालां स्वीकरोति। प्रत्यभिज्ञार्थं मुद्राङ्कितांङ्कुलीयकं अपि दत्वा राजा गच्छति।एकस्मिन् दिने तत्र महर्षिः दुर्वासः आगच्छति। किन्तु शकुन्तला विचारमग्ना आसीत्।सा मुनिं न अपश्यत्। अतः सः शकुन्तळां शशाप।

किञ्चित् कालानन्तरं कण्वः शकुन्तलां मुनिकुमारैः सह दुष्यन्तसमीपं प्रेषयत्। किन्तु तत् अंगुलीयकं मार्गे नष्टम् जातम्। अतः दुष्यन्तः ताम् न अस्मरत्।एकः धीवरः तत्त् अंगुलीयकं मत्स्याभ्यान्तरात्प्राप्तः। भटः तं गृहीत्वा राज्ञः समक्षं आनीतः। राजा तत् अंगुलीयकं दृष्ट्वा शकुन्तलां अस्मरत्। पुनः समागममपि अभवत्।

धन्यवादः